

Posudek školitele na bakalářskou práci:

Robert Smutný:

Teoretický boj proti formalismu v poúnorové hudební estetice. Katedra estetiky, FF UK, Praha, 2018.

Robert Smutný si jako téma pro svoji bakalářskou práci zvolil problematiku z dějin české estetiky, která má svůj počátek před sedmdesáti lety, a která byla dosud kriticky reflektována českou muzikologií pouze jako dílčí téma v tematicky rozsáhleji zaměřených pracích (v posledních letech zejména M. Hons: *Hudba jako horký tep života*). Již samotný konečný název práce, „Teoretický boj proti formalismu v poúnorové hudební estetice“, k němuž Smutný na základě koncipování bakalářské práce postupně dospěl, přesně vystihuje hlavní ideový rámec, od kterého se vývoj české estetiky počínaje rokem 1948 začal odvíjet a zcela správně v tomto rámci vymezuje časové ohraničení zkoumaného období v rozmezí let 1948 až 1953. Toto časové vymezení se ovšem týká pouze „české“ části tématu. Samotné téma práce je totiž založeno na sledování určujících vlivů, které do české hudební estetiky vnesla nová kulturně politická doktrína v Sovětském svazu, která postupně od počátku třicátých let ve dvou vlnách formulovala svoje ideologické jádro vyjádřené jednoznačným heslem „boj proti formalismu v umění“. Smutný proto svoji práci rozděluje na dvě hlavní části. V první části se právě soustřeďuje na popis a vystižení podstatných ideových nástrojů, jimiž se sovětsí straničtí funkcionáři vybavili v boji proti hlavnímu nepříteli nového umění, který byl označen nálepkou „formalismus“. Zpracování této části bakalářské práce pokládám za výborné. Smutný s pomocí dobových pramenů a dnes již poměrně široké základny sekundární zahraniční literatury k tomuto tématu velmi dobře popisuje vznik a vývoj tohoto boje proti formalismu v umění, ale současně se zaměřuje na klíčové dobové texty, které se pokoušely definovat opak kritizovaného formalismu, tedy vznik tzv. socialistického realismu. Na tomto solidním základu zmapování sovětského vývoje se pak autor v druhé části práce zaměřuje na hlavní cíl: výzkum toho, jak se česká hudební estetika pod sovětským vlivem radikálně po roce 1948 proměnila a kteří autoři a které práce počínaje rokem 1948 určovaly tento zásadní ideologický zvrát. Z tohoto hlediska oceňuji metodologický přístup autora, který ze zdánlivé nepřehlednosti různých dobových textů správně vybral čtyři určující autory (Nejedlý, Stanislav, Barvík a Sychra), jejichž texty, zejména knižně vydané, převedly do české estetiky problematiku sovětského boje proti formalismu a debaty kolem definování nového, ideologicky vyhovujícího umění pod názvem socialistický realismus. Smutný dle mého názoru správně argumentuje, že právě tito autoři a zejména jejich knižně vydávané práce byly pro tento přenos určující, a že časopisecké články (zejm. v nově ustanoveném stranickém časopise

„Hudební rozhledy“) celé řady dalších autorů pouze povinně přizvukovaly takto nově vnesené politizaci a ideologizaci hudební estetiky. Opět jako metodologicky správné rozhodnutí kladně hodnotím autorův popis vlivu vybraných čtyř klíčových autorů rozdělený na činnost před rokem 1948 a po tomto roce. Samozřejmě z tohoto hlediska v práci zaujme skutečnost, že v případě Barvíka, a zejména Sychry, došlo v roce 1948 ke zcela radikálnímu opuštění jejich původní vědecké orientace (oba byli až do tohoto zlomu v roce 1948) zastánci Mukařovského strukturalismu. Proč u obou došlo k tomuto názorovému obratu, by bylo do budoucnosti další nosné téma práce.

Z hlediska práce s prameny a sekundární literaturou Smutný v práci prokázal výbornou orientaci a správné využití všech zdrojů včetně korektního způsobu zacházení s citacemi. Předložená bakalářská práce se také vyznačuje výbornou jazykovou úrovní, je velmi dobře stylizovaná a byla autorem pečlivě zkorigovaná, takže se v ní nevyskytují gramatické, ani technické chyby.

Bakalářskou práci Roberta Smutného hodnotím z hlediska všech požadavků kladených na tento typ práce jako velmi dobrou, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

V Praze dne 31. 8. 2018

Doc. PhDr. Roman Dykast, CSc.